

marec – apríl 2015

OECD V SKRATKE

Informačný dvojmesačník Stálej misie Slovenskej republiky pri OECD v Paríži

Číslo: 26 Ročník: 5

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

za ostatné mesiace sa OECD stala miestom pre intenzívnu výmenu názorov a pohľadov na témy, ktoré rezonujú v medzinárodnej politike. Na pôde OECD vystúpil generálny tajomník OSN, Pan Ki-mun, predseda vlády Grécka A. Tsipras, prezident Portugalska A. C. Silva, finančník a filantrop George Soros a v neposlednom rade prezident Ukrajiny Petro Porošenko, ktorý spolu s ministrom pre hospodárstvo a obchod Ukrajiny A. Abromaviciusom podpísali s OECD Akčný plán pre realizáciu Memoranda o porozumení medzi Ukrajinou a OECD. Krátke informácie o týchto návštevách vám prinášame v tomto čísle.

Tento rok dominujú medzinárodnej politike tri kľúčové podujatia, k úspechu ktorých chce prispieť aj samotná OECD, ako sú príprava globálnej dohody o zmene klímy COP21, medzinárodná rozvojová agenda zameraná na prijatie udržateľných rozvojových cieľov, formovanie rozvojovej politiky po roku 2015 a zabezpečenie jej financovania na Tretej medzinárodnej konferencii o financovaní pre rozvoj v Addis Abebe. V tomto kontexte som veľmi rada, že sa nám podarilo zrealizovať návštevu riaditeľa Direktoriátu OECD pre rozvojovú spoluprácu J. Lomoya na Slovensku, ktorej súčasťou bolo jeho vystúpenie na zasadnutí Koordinačného výboru SR pre rozvojovú pomoc. Angažovanosť relevantných ministerstiev je v tomto procese nezastupiteľná.

V tomto čísle sa takisto s Vami delíme o informácie z prezentácie prípadovej štúdie o realizácii zásad OECD pre efektívne verejné investície naprieč úrovňami štátnej správy (Východné Slovensko) vo Výbore OECD pre politiku regionálneho rozvoja a o napredovaní spoločného úsilia OECD a Ministerstva vnútra SR v reforme verejnej správy, ako aj o výstupoch z návštevy koordinátorky programu OECD pre agrárny výskum Janet Schofield na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre v rámci Kooperatívneho výskumného programu OECD. Všetky tieto aktivity dokumentujú široký rezortný záber spolupráce SR a OECD. Samozrejme, opätovne, Vám približujeme výstupy OECD v jednotlivých sektorových politikách.

Predstavujeme Vám zároveň nový produkt výstupov OECD, ktorú pripravila OECD v spolupráci so Stálou misiou SR: Ako sa dari Slovensku? Publikácia je súčasťou novej série OECD 360, vydávaná v oficiálnych jazykoch jednotlivých členských krajín OECD. Je vám k dispozícii a budeme radi, ak ju aktívne využijete aj na vašich webových stránkach.

So vstupom do nového roka sme vstúpili aj do procesu voľby generálneho tajomníka OECD na roky 2016-2021. Môžem potvrdiť, že rozhodnutím Rady OECD dňa 26.mája 2015 bol súčasný generálny tajomník OECD, Angel Gurría, potvrdený vo funkcii na ďalšie, tretie, funkčné obdobie, ktoré začne 1.júna 2016.

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

vrcholným podujatím každého roka v živote organizácie je zasadnutie Rady OECD na ministerskej úrovni (MCM), ktoré tento rok bude zamerané na investície a podporu zamestnanosti. Uskutoční sa 3. – 4.júna 2015. Príležitosťou k uchopeniu tejto témy zo strany predstaviteľov podnikateľskej komunity, akademickej obce a širšej odbornej komunity bude Fórum OECD, ktoré sa bude konať v dňoch 2. - 3.júna 2015. Veľmi dôležitý hlas pri presadzovaní relevantných politík má súkromný sektor, a preto Vám prinášame v tomto čísle rozhovor s prezidentom Združenia podnikateľov Slovenska, Jánom Oravcom, ktorý zastupuje Slovensko v Poradnom výbore OECD BIAC (Business and Industry Advisory Committee).

Teším sa na našu pokračujúcu konštruktívnu a produktívnu spoluprácu.

Ingrid Brocková
veľvyslankyňa a stála predstaviteľka SR pri OECD

OECD 360: Ako sa darí Slovensku?

OECD v spolupráci so Stálou misiou Slovenskej republiky vydala publikáciu **Ako sa darí Slovensku?** Publikácia je súčasťou novej série **OECD 360**, ktorá v oficiálnych jazykoch členských štátov približuje analýzy a údaje z vlajkových publikácií OECD a poskytuje prehľad o postavení jednotlivých štátov. OECD360 približuje prácu organizácie, ako aj porovnania jej členských krajín v oblastiach ako sú vzdelávanie, zamestnanosť, ochrana životného prostredia, regionálny rozvoj, poľnohospodárstvo, hospodársky rast, finančná kríza a jej dôsledky pre spoločnosť a rozvoj.

Jej obsah je identický (vid': <http://www.oecd360.org>) s výnimkou tzv. národných stránok, ktoré boli zabezpečené v spolupráci so stálymi misiami členských štátov. V slovenskej verzii sa nachádza príhovor podpredsedu vlády a ministra zahraničných a európskych záležitostí SR M. Lajčáka a stálej predstaviteľky SR pri OECD, veľvyslankyne, I. Brockovej. Slovenská verzia sa nachádza na <http://www.oecd360.org/slovakrepublic>.

Stála misia SR pri OECD **odporúča všetkým svojim priaznivcom, aby na svojich webových stránkach, ktoré sa venujú spolupráci s OECD, publikáciu embedovali** (`<iframe frameborder="0" width="600" height="450" title="" src="http://www.oecd360.org/slovakrepublic/embedded" type="text/html" scrolling="no" marginwidth="0" marginheight="0"></iframe>`).

Priebežný výhľad vývoja svetovej ekonomiky podľa OECD

Catherine L. Mann, hlavná ekonómka OECD

V priebežnom výhľade vývoja svetovej ekonomiky prezentovanom 18. marca 2015 hlavnou ekonómkou OECD C. L. Mann sa konštatuje zlepšenie vývoja vo veľkých ekonomikách oproti predchádzajúcej novembrovej prognóze, avšak **globálne oživenie naberá stále iba mierne zrýchlenie a rast zostáva nerovnomerný**. V porovnaní s výhľadom z novembra 2014 OECD **upravila prognózy hospodárskeho rastu** hlavných ekonomík eurozóny, Japonska a Indie. Výhľad rastu pre USA, Čínu a Veľkú Britániu zostáva v podstate nezmenený, avšak pre vývozcov ropy a komodít - Brazíliu a Kanadu bola prognóza revidovaná smerom nadol. OECD je v predpovediach optimistickejšia ako MMF v januárovej prognóze, pretože do svojich predpokladov započítala pokles ceny ropy a uvoľnenie menových politík centrálnych bánk po celom svete. **Priebežný výhľad na roky 2015 - 2016 naznačuje mierny rast svetovej ekonomiky, s pomalým rastom reálnych**

investícií a stále nedostatočným rastom zamestnanosti. Nízke ceny ropy a uvoľnenie menovej politiky síce podporia rast hlavných svetových ekonomík, avšak abnormálne nízka inflácia a úrokové sadzby poukazujú na riziká finančnej nestability. Priebežný výhľad sleduje vývoj ekonomík tvoriacich 70% globálneho HDP.

Silný domáci dopyt je motorom rastu v **USA**, ktorý v kombinácii so zhodnotením dolára, pomôže zvýšiť dopyt vo svete. **Eurozóna by mala profitovať z nízkych cien ropy, menového stimulu a znehodnotenia eura, čo jej dáva šancu uniknúť ekonomickej stagnácii**. Menové a fiškálne stimuly môžu byť pre **Japonsko** hybnou silou rýchlejšieho rastu v krátkodobom horizonte, ale dlhodobejšie výzvy pretrvávajú. Implementácia štrukturálnych politík (*tretí pilier*) je rozhodujúca pre zvýšenie produktivity a rastu. OECD opätovne apeluje na nevyhnutnosť znížiť verejný dlh. **Číne** predpokladá postupné spomalenie rastu. Liberalizácia sektora služieb by podľa OECD podnietila nový zdroj rastu. **India** by mala byť najrýchlejšie rastúcou veľkou ekonomikou v priebehu nasledujúcich dvoch rokov. **OECD opätovne odporúča oživiť tempo štrukturálnych reforiem**, nakoľko v posledných dvoch rokoch vyspelé ekonomiky realizovali menej reforiem v oblastiach, ktoré OECD identifikovala ako prioritné (*v porovnaní s predchádzajúcim obdobím*). **Junckerov investičný plán** by mal podľa OECD pomôcť zvýšiť dopyt a ponuku, podporiť štrukturálne zlepšenia a rast. Efektívna implementácia plánu si bude vyžadovať regulačné reformy a cezhraničné regulačné rámce na zabezpečenie životaschopnosti investícií.

Na podporu dopytu je potrebný stabilný strednodobý fiškálny rámec. OECD v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi predpokladá v eurozóne neutrálnu fiškálnu politiku. **Fiškálne pravidlá v eurozóne majú zásadný význam pre**

jej stabilitu, avšak ich zložitost' vyvolala v posledných rokoch neistotu, a to nielen z dôvodu opakovaného *ad hoc* predĺžovania lehôt pre nápravné rozpočtové opatrenia (OECD upozorňuje, že predĺženia boli použité 12-krát od roku 2009).

Riziká načrtnuté v priebežnom výhľade:

- **Deflačné riziko** – pád cien ropy zvýšil deflačné riziko, zraniteľnosť zadlžených domácností, podnikov a vlád, ako aj riziko stagnácie.
- **Nízke až negatívne nominálne úrokové sadzby** - rozsah poklesu je v niektorých prípadoch výstražným signálom. 3-ročné vládne dlhopisy sa obchodujú s negatívnymi nominálnymi výnosmi. Podľa OECD „investori platia vládam, aby dostali svoje peniaze“.
- **Znížená riziková prirážka** – predĺžené obdobie ultra-nízkyh úrokových sadzieb vytvára zraniteľnosti.

Rastúce riziká spojené s abnormálne nízkymi nominálnymi úrokovými sadzbami by však podľa OECD nemali odradiť centrálné banky **pokračovať v uvoľnenej menovej politike**. Vzhľadom na mimoriadne okolnosti pretrvávajúce od globálnej krízy, sú potrebné mimoriadne opatrenia na podporu dopytu a rezistencie voči deflačnej tendencii. **Nepostačuje sa však spoliehať iba na uvoľnenú menovú politiku samotnú**, ale treba podporovať finančné investície. **OECD odporúča vyváženejší prístup k politikám, pri plnom využití fiškálnych a štrukturálnych reforiem, rovnako ako menovej politiky**, s cieľom zabezpečiť udržateľný rast a verejné financie v dlhšom časovom horizonte

Odhady hospodárskeho rastu vo vyspelých a rozvíjajúcich sa ekonomikách:

Vývoj reálneho HDP v %.

	Prognóza na rok 2015		Prognóza na rok 2016	
	Marec 2015	Rozdiel oproti poslednej prognóze (Nov. 2014)	Marec 2016	Rozdiel oproti poslednej prognóze (Nov. 2014)
Globálny rast	4,0	0,1	4,3	0,2
USA	3,1	0,0	3,0	0,0
Eurozóna	1,4	0,3	2,0	0,3
Nemecko	1,7	0,6	2,2	0,4
Francúzsko	1,1	0,3	1,7	0,2
Taliansko	0,6	0,4	1,3	0,3
UK	2,6	-0,1	2,5	0,0
Japonsko	1,0	0,2	1,4	0,4
Kanada	2,2	-0,4	2,1	-0,3
Čína	7,0	-0,1	6,9	0,0
India	7,7	1,3	8,0	1,4
Brazília	-0,5	-2,0	1,2	-0,8

Zdroj: OECD, Interim Economic Assessment

Strategické priority a horizontálne projekty OECD

Rozvojová spolupráca

Dňa 1. apríla 2015 sa v Paríži uskutočnilo **Globálne fórum o rozvoji** (*Global Forum on Development*) na tému **financovania rozvojovej politiky po roku 2015**. V úvodnom príhovore zástupca generálneho tajomníka OECD R. Tamaki uviedol, že príprava bude kulminovať na troch dôležitých konferenciách: tretej medzinárodnej konferencii o financovaní rozvoja v Addis Abebe (*júl 2015*), summite OSN pre prijatie rozvojovej agendy po roku 2015 (*september 2015*) a na 21. zasadnutí zúčastnených strán Rámcového dohovoru OSN o klimatických zmenách v Paríži (*COP21 - december 2015*). Tieto podujatia poskytnú priestor na prípravu implementácie udržateľných rozvojových cieľov (*SDGs*), vrátane ich nástrojov, ktoré si vyžadujú veľký objem finančných prostriedkov a vytvorenie nových inovatívnych partnerstiev. OECD je pripravená napomôcť tomuto procesu s využitím svojho politického a odborného potenciálu. Fórum poskytlo priestor na diskusiu o zásadných otázkach - ako rozvojové krajiny vnímajú globálnu rozvojovú agendu stanovenú OSN, ako môžu byť ciele a ich

financovanie reálne sledované a ako je financovanie ovplyvňované obmedzeniami a podmienkami na národnej úrovni. Diskusie na fóre potvrdili, že dôležitú úlohu pri realizácii udržateľných rozvojových cieľov (SDGs) budú zohrávať aj nadácie, podnikateľská sféra a inštitucionálni investori.

Pri príležitosti konania Globálneho fóra o rozvoji vydala OECD publikáciu **Krehké krajiny 2015 – naplnenie ambícií rozvojovej agendy po roku 2015** (*OECD States of Fragility 2015 Meeting Post-2015 Ambitions*). Správa je príspevkom k navrhovanému 16. trvalo-udržateľnému cieľu – mierové a inkluzívne spoločnosti a ukončenie násilia vo všetkých jeho formách. Jeho dosiahnutie si vyžaduje pochopenie širších súvislostí a interakcie medzi krehkosťou, rizikami a zraniteľnosťou. Podstata krehkosti sa za posledné desaťročie zmenila. Hlavnými predpokladmi konfliktov sú nespravodlivosť, nerovnosť, etnické napätia a náboženský extrémizmus, ale dnes sa k nim pridávajú klimatická zmena, prírodné katastrofy a pandemické choroby. Slabé inštitúcie tiež môžu byť zdrojom nestability štátov, ktoré zvonku vyzerajú byť silné. Správa prezentuje inovatívny prístup k týmto faktorom. Identifikuje krajiny, ktoré sú najzraniteľnejšie a skúma, ako sú tieto krajiny schopné dosiahnuť udržateľné rozvojové ciele navrhované Otvorenou pracovnou skupinou OSN (*UN Open Working Group*) v piatich oblastiach: 1) násilie, 2) rovnoprávny prístup k spravodlivosti, 3) efektívne, zodpovedné a inkluzívne spoločnosti, 4) ekonomické základy, 5) schopnosť prispôbiť sa sociálnym, ekonomickým a prírodným šokom a katastrofám. Tieto kritéria krehkosti môžu podľa OECD pomôcť identifikovať národné a medzinárodné priority a zároveň na základe dôkazov lepšie riadiť finančné rozvojové toky do krajín, ktoré to najviac potrebujú. Tento model by mal byť schopný sa prispôbiť rozvojovej agende po roku 2015.

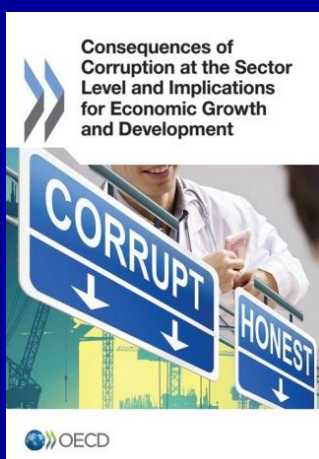
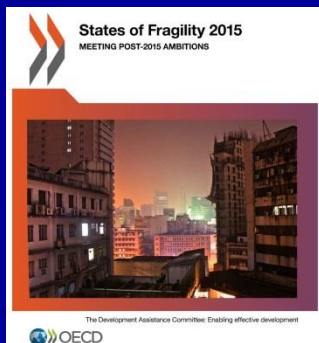
Boj proti korupcii

Sekretariát OECD v marci 2015 v rámci **Fóra k boju proti korupcii** prezentoval **správu o dopadoch korupcie na vývoj sektorov kľúčových pre hospodársky rast**. Podľa OECD okrem ťažobného priemyslu a infraštruktúry, patrí k sektorom najviac postihnutým korupciou sektor vzdelávania a zdravotníctva. Práve tieto štyri sektory zohrávajú kľúčovú úlohu pri raste a rozvoji ekonomik. Správa OECD poukazuje na to, ako korupcia narúša fungovanie týchto sektorov. Korupcia stojí v ceste sociálnej rovnosti, čestnosti a dôvery.

Štúdia poukázala na nasledovné dopady korupcie v analyzovaných sektoroch:

- **ťažobný priemysel** – v tomto sektore sa korupcia uskutočňuje prostredníctvom vysokej úrovne politickej kontroly, obmedzenej hospodárskej súťaže, čo má za následok stratu príjmov štátu, a tým dopad na ďalšie sektory, znižovanie výdavkov na zdravotníctvo a vzdelávanie, vrátane nepriamych dopadov na fungovanie štátu;
- **infraštruktúra** – korupcia škodí tomuto sektoru najviac prostredníctvom narušenej hospodárskej súťaže a regulácie trhu (*časté monopoly a vládne intervencie v tomto sektore*) a zároveň prináša menej investícií, čo má za následok nadhodnotenú cenu jej budovania, nízku kvalitu ciest a pod.,
- **zdravotníctvo** – korupcia v obstarávaní zdravotníckych zariadení. Zneužívanie vysokých pozícií prináša znižovanie výdavkov do zdravotníctva, ako aj oslabovanie celého systému zdravotníctva;
- **vzdelávanie** – v tomto sektore korupcia napr. narúša kapitálové investície, budovanie nových škôl, manažment ľudských zdrojov, akreditáciu programov a inštitúcií a pod. Výsledkom môže byť menej vzdelaných ľudí, nižšia úroveň vzdelávania, nižšia produktivita, vyššia sociálna nerovnosť a následne nižšia schopnosť krajiny využívať prínosy prílevu priamych zahraničných investícií.

Správa sa zaoberá všeobecnými, ako aj sektorovými, odporúčaniami v smerovaní jednotlivých politík. Podľa OECD je potrebné sa v prvom rade zamerať na implementáciu pravidiel, spoločne s podnikateľmi a občianskou spoločnosťou. Zároveň je potrebná väčšia transparentnosť - uplatňovanie protikorupčných opatrení by malo byť cieľené a presné podľa národných špecifik jednotlivých krajín. OECD sa tiež bude snažiť o zmodernizovanie údajov o korupcii a podstatné zhodnotenie protikorupčných aktivít.

Sektorové a prierezové politiky

Ekonomika

Vplyv prorastových reforiem na príjmovú nerovnosť a na ekonomickú zraniteľnosť domácností (*OECD Economic Policy Brief*)

V rámci iniciatívy Nové prístupy k ekonomickým výzvam (*NAEC*) zdôrazňuje OECD komplexnosť posudzovania dôsledkov hospodárskych politík a ich vplyvu na ekonomickú stabilitu domácností a príjmovú nerovnosť.

Príjem domácností podlieha väčším výkyvom ako stabilnejšie makroekonomické ukazovatele. V krajinách s väčšou príjmovou nerovnosťou kolíše príjem domácností viac, čo vedie k vyššej ekonomickej zraniteľnosti domácností. V tomto kontexte môžu mať prorastové reformy zvlášť negatívne dopady. Domácnosti znášajú príjmové šoky oveľa horšie než naznačujú stabilnejšie makroekonomické agregáty ako je HDP.

V období 1994 - 2010, zaznamenala jedna tretina domácností v krajinách OECD až 30% medziročnú zmenu v disponibilnom príjme. Tieto príjmové šoky vyplývajú najmä zo zmien na trhu práce, ktoré sa zväčša v priebehu roka vykompenzujú, čo vysvetľuje relatívnu stabilitu makroekonomických ukazovateľov. Nestabilita príjmov domácností v rámci OECD krajín nemá dlhodobu jednoznačnú stúpajúcu tendenciu – dokonca aj počas krízy boli zmeny v príjmoch domácností až na výnimky (*Veľká Británia, Španielsko*) malé. Na druhej strane, **ekonomická zraniteľnosť domácností je vyššia práve v krajinách s vyššou mierou nerovností, kde sa ich negatívne dopady navzájom posilňujú. Príjmová nerovnosť sa pritom vo väčšine krajín OECD zvyšuje** – stúpala v priemere o 3%, čím dosiahla najvyššiu úroveň za posledných 30 rokov. Pritom však vývoj nerovností v rámci krajín nebol jednotný – došlo skôr ku konvergencii nerovností: príjmová nerovnosť klesala v krajinách s najvyššou mierou nerovností (*Turecko, Mexiko, Čile*) a stúpala v krajinách s nízkou mierou nerovností (*Švédsko, Dánsko, Fínsko*).

Prorastové reformy však prinášajú svoje dilemy – posilňujú ekonomický rast a znižujú nerovnosť, ale zároveň ohrozujú stabilitu príjmu domácností. Zníženie daňovej progresivity a sociálneho zabezpečenia pozitívne stimuluje investície a pracovný trh, ale zároveň zvyšuje zraniteľnosť domácností v dôsledku zníženej miery redistribúcie. Napríklad zníženie podpory v nezamestnanosti zvyšuje motiváciu pri hľadaní práce a vedie k zvýšeniu zamestnanosti, zároveň však negatívne vplyva na stabilitu príjmov domácností. Preto sa treba zamerať na kompenzačné politiky pre dlhodobu nezamestnaných (*napr. rekvalifikačné kurzy*). Podobne zvýšenie flexibility trhu práce podporuje príjmovú rovnosť vďaka zníženiu duality trhu práce, avšak môže zvyšovať nestabilitu príjmu domácností. K príjmovej rovnosti tiež prispieva zlepšovanie hospodárskej súťaže na trhu s výrobkami, ak pozitívny efekt vyššej zamestnanosti preváži nárast platového rozptylu.

Prorastové reformy sú rizikové v krajinách s vysokou mierou regulácie, kde počiatočné zmiernenie obmedzení môže viesť k dramatickému zhoršeniu ekonomickej zraniteľnosti domácností. Odvážne d'alekosiahle reformy sú preto najefektívnejšie v minimalizácii negatívnych dopadov na príjmovú stabilitu domácností. Práve kvôli skromným reformám sa prísne regulované ekonomiky často ocitajú v „pasci marginálnych reforiem“, ktoré spôsobia väčšiu ekonomickú nestabilitu než rýchle zavedenie zásadných reforiem. **Niektoré typy mikro-reforiem podporujú rast bez negatívnych dopadov na príjmovú rovnosť a na príjem domácností:** aktivačné programy pre nezamestnaných a zlepšovanie podpory pri hľadaní práce sú efektívne, zlepšujú príjmovú rovnosť a zároveň aj príjmovú stabilitu domácností.

Energetika

V dňoch 23.- 24. 4. 2015 sa uskutočnilo **130. zasadnutie Riadiaceho výboru pre jadrovú energiu Jadrovej energetickej agentúry (RV NEA)**, ktoré odsúhlasilo postup a časový priebeh prípravy Strategického plánu NEA na roky 2017-2022 a vzalo na vedomie správu generálneho riaditeľa NEA o konzultáciách s členskými štátmi o zmene názvu agentúry.

Generálny tajomník OECD A. Gurría vo svojom príhovore ocenil vysokú kvalitu práce agentúry a jej príspevok k spoločnému projektu OECD, IEA, NEA a ITF *Aligning Policies for the Transition to a Low-Carbon Economy*, ktorý bude jedným z výstupov

Ministerského zasadania Rady OECD v júni 2015 a kľúčovým príspevkom OECD k rokovaniu strán Dohovoru OSN o zmene klímy v decembri 2015 v Paríži. Poukázal pri tom na dôležitosť práce NEA zameranej na posilňovanie bezpečného využívania jadrovej energie ako významného zdroja čistej energie k dosiahnutiu tohto cieľa. Vyzdvihol jej úsilie o zvýšenie jadrovej bezpečnosti a inovácií a zdôraznil potrebu väčšej synergie medzi OECD a NEA.

Príspevok jadrovej energie k výrobe elektriny z nízkouhlíkových zdrojov je úzko spätý s pokračujúcou technologickou inováciou, výskumom a rozvojom (*R&D*) a identifikáciou možných nedostatkov v tejto oblasti. NEA začína s prácou na prehľade programov členských krajín v oblasti *R&D* v jadrových technológiách a na *International Nuclear Innovation Roadmap*, v ktorej posúdi technologické výzvy budúcich desaťročí v kontexte realizácie medzinárodných akcií v súvislosti so zmenou klímy a technologické potreby vyradovania jadrových zdrojov. V marci sa uskutočnilo výročné rokovanie NEA s vedením Medzinárodnej jadrovej energetickej agentúry (*MAAE*), ktoré sa venovalo výmene informácií, zabezpečeniu minimalizácie duplicity v agende oboch agentúr a návrhu na zmenu názvu NEA na *NESA (Nuclear Energy and Safety Agency)*. *MAAE* poukázalo na nutnosť vyhnúť sa „dvojrýchlostnému“ systému v jadrovej bezpečnosti.

Dôležitým bodom rokovania RV NEA bolo prijatie rozhodnutia o časovom pláne a alternatívach postupu prípravy Strategického plánu (*SP*) NEA na roky 2017-2022. SR podporila revíziu aktuálneho SP s tým, že by sa k nej mali vyjadriť delegáti stálych technických výborov a ich stanoviská by mal posúdiť RV. Nový SP by mal byť schválený v októbri 2016.

RV NEA na základe rozsiahlej diskusie k zmene názvu agentúry, v ktorej bolo prezentované široké spektrum názorov a niektoré otázky ostali otvorené rozhodol, že táto otázka sa bude riešiť počas prípravy budúceho Strategického plánu. Slovensko návrh na zmenu názvu nepodporilo, skôr odmietavé stanovisko a potrebu širšej diskusie prezentovali aj ďalšie členské štáty.

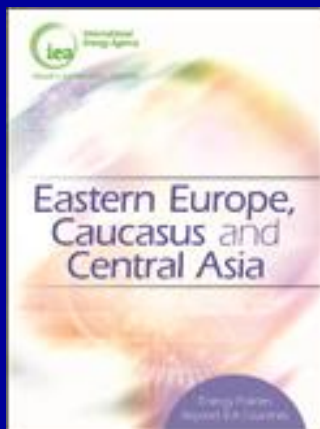
RV NEA po úprave schválil návrh Stratégie globálnych vzťahov NEA, ktorá zohľadňuje prijatý pracovný program a meniace sa globálne prostredie v energetike, vede a technológiách. Pokračujúcou prioritou NEA je rozvoj spolupráce s významnými hráčmi v jadrovej energii, hlavne Čínou a Indiou a posilnenie spolupráce so Spojenými arabskými emirátmi, ktoré aktívne rozvíjajú jadrový program a sú asociovaným členom *Multinational Design Evaluation Programme*.

RV odsúhlasil návrh na poskytovanie služieb technickému sekretariátu Medzinárodného rámca pre jadrovú spoluprácu (*IFNEC*) za podmienky plnej úhrady nákladov, ktoré budú financované z dobrovoľných príspevkov členov IFNEC.

Medzinárodná energetická agentúra (IEA) upozorňuje na rozhodujúci význam inovácie v čistých energetických technológiách pre dosiahnutie klimatických cieľov. V novom vydaní *Energy Technology Perspectives (ETP)* zameranom na mobilizáciu inovácií v oblasti boja proti klimatickej zmene IEA konštatuje, že strategické kroky v čistých energetických technológiách majú potenciál priblížiť svet k naplneniu klimatických cieľov a súčasne napomáhať k zvyšovaniu energetickej bezpečnosti a udržateľného ekonomického rozvoja. V správe sa uvádza, že súčasné tempo zaostáva za úrovňou, ktorá je potrebná pre obmedzenie zvýšenia globálnej teploty o viac ako 2°C (*scenár 2DS je hlavný scenár v modelovaní ETP*). Okrem toho bude **náročné dosiahnuť klimatický cieľ výlučne prostredníctvom rokovaní v rámci procesu OSN**, od ktorého sa očakáva uzavretie globálnej dohody v decembri 2015 na COP 21 v Paríži. Pre naplnenie cieľov znižovania emisií CO₂ je **nevyhnutná silná podpora inovácií**. IEA odporúča trojnásobné zvýšenie úrovne výdavkov na výskum a rozvoj nových nízkouhlíkových technológií oproti súčasnému stavu. Zároveň vyzýva vlády a súkromný sektor na vystupňovanie úsilia na rozvoj a rozširovanie prelomových energetických technológií, ktoré majú zásadný význam pre dosiahnutie ambiciózných klimatických cieľov nákladovo efektívnym spôsobom. Analýza ETP 2015 sa zameriava na oblasti, v ktorých cielené akcie môžu priniesť rýchle výsledky v znižovaní emisií uhlíka napr. podpora rozširovania niektorých druhov obnoviteľných zdrojov energie (*veterná a solárna energia*) a na zlepšovanie energetickej efektívnosti v priemysle. Správa názorne poukazuje na príležitosti a výzvy naprieč celým inovačným reťazcom v rôznych sektoroch priemyslu. V scenári 2DS až **30% zníženie priamych priemyselných emisií CO₂ do roku 2050 závisí od procesov, ktoré sú v súčasnosti vo vývoji**. Budovanie a podpora silných inovačných

kapacít v dynamicky sa rozvíjajúcich ekonomikách, hlavne v Číne, je kľúčová pre úspešné rozširovanie udržateľných energetických technológií, ktoré v nich môžu mať najväčší prínos.

IEA zverejnila správu o prehľade energetickej politiky jedenástich krajín **východnej Európy, Kaukazu a strednej Ázie** (*Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Tadžikistan, Turkménsko, Ukrajina a Uzbekistan*), ktoré sa v rastúcej miere podieľajú na dodávkach energie na medzinárodné trhy a prispievajú ku globálnej energetickej bezpečnosti. Nová publikácia je **prvým regionálnym prehľadom** IEA vydaným v sérii *Energy Policies Beyond IEA Countries*, ktorá sa zameriava na hlavné trendy v energetike, ako aj na hodnotenie vývoja energetickej politiky vo vzťahu k energetickej bezpečnosti, štruktúre trhov, udržateľnému rozvoju a investičnému prostrediu. Publikácia prináša odporúčania pre pokračovanie reforiem energetického sektoru s cieľom pomôcť im dosiahnuť bezpečnejšiu, efektívnejšiu a udržateľnú energetickú budúcnosť.

Správa poukazuje na rozmanitosť vývoja energetického sektoru v hodnotených krajinách regiónu od získania nezávislosti po súčasnosť a na rozdiely medzi krajinami produkujúcimi fosilné palivá a ostatnými krajinami regiónu. Dôkazom politickej a ekonomickej rozmanitosti krajín regiónu je, že niektoré uzavreli asociačnú dohodu s EÚ, iné sú členmi Euroázijskej hospodárskej únie s RF. Podľa IEA bol **vývoj energetického sektoru krajín regiónu za ostatných dvadsať rokov asymetrický** a väčšina krajín regiónu nevenovala dostatočnú pozornosť vypracovaniu dlhodobej vízie a celkovému zameraniu energetickej politiky a spojených energetických stratégií a implementačných mechanizmov, ktoré by boli v súlade s dlhodobým výhľadom ekonomik týchto krajín.

Krajiny kaspického regiónu disponujúce rozsiahlymi zásobami ropy a zemného plynu v posledných dvoch desaťročiach zvýšili dodávky na medzinárodné trhy, avšak z veľkej časti **nevyužívajú potenciál vodnej energie, obnoviteľných zdrojov a opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti**, ktoré vytvárajú možnosti pre udržateľný rozvoj a ďalší rast ich ekonomik. IEA poukazuje na pozitívne trendy v zlepšovaní energetickej legislatívy, znižovaní investičných prekážok, postupnej trhovej liberalizácii a raste obchodu s energiou v krajinách tohto regiónu, ale aj na značné nedostatky v rozvoji obnoviteľných energetických zdrojov a riadení strany dopytu. Hlavné politické odporúčania IEA sa týkajú:

- prípravy komplexnej udržateľnej energetickej stratégie na obdobie po roku 2015, rozvoja strednodobých a dlhodobých energetických scenárov (*do roku 2030 s výhľadom do 2050*) vychádzajúcich z hĺbkového hodnotenia trendov v dopyte a ponuke energie;
- podpory právneho štátu, pokračovania reforiem pre udržateľnú energiu a efektívnu implementáciu energetickej legislatívy;
- posilňovania energetickej bezpečnosti zvyšovaním produkcie konvenčných a nekonvenčných palív, využívaním potenciálu OZE, maximalizáciou prínosov z energetickej efektívnosti a diverzifikáciou dodávok energie budovaním nových prepojení so susednými trhmi;
- pokračovania liberalizácie energetických trhov a ich integrácie s regionálnymi trhmi.

Dane

© Finančná správa SR

V dňoch 4.-5. marca 2015 sa v tureckej Ankare konalo **Regionálne stretnutie krajín Eurázie k projektu BEPS** (*Eurasia Regional Network Meeting on BEPS Project*). Slovenskú republiku zastupovala viceprezidentka finančnej správy D. Meager a K. Durajová z odboru medzinárodného zdaňovania a právnej podpory Finančného riaditeľstva SR. Viceprezidentka vystúpila s prezentáciou k problematike daňových stimulov v Slovenskej republike a aktuálnemu vývoju v oblasti medzinárodného zdaňovania a transferového oceňovania.

Pracovné stretnutie sa venovalo vývoju projektu BEPS (*Base Erosion and Profit Shifting*) so zreteľom na špecifické otázky tohto regiónu, implementácii jednotlivých aktivít projektu BEPS, ako aj problematike budovania kapacít. Išlo o **prvé stretnutie tohto druhu** v eurázijskom regióne so zastúpením šiestich ekonomik regiónu: Afganistan, Azerbajdžan, Gruzínsko, SR, Tunisko a Turecko. Päť zo zúčastnených ekonomik je zapojených do projektu BEPS priamo ako členovia OECD (*Turecko a Slovensko*) a tri ako prizvané krajiny (*Azerbajdžan, Gruzínsko a Tunisko*). Stretnutia

Malé a stredné podniky

Priemysel

sa zúčastnili aj organizácie OXFAM a TAX JUSTICE NETWORK a viaceré spoločnosti zastupujúce podnikateľskú sféru.

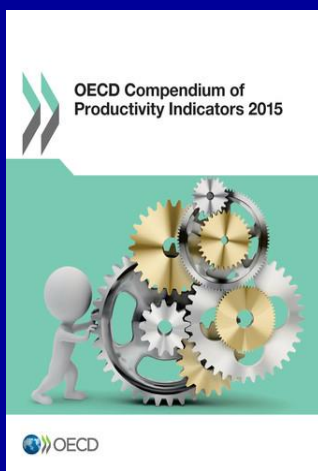
Dialóg o projekte BEPS je pre väčšinu krajín regiónu veľkou výzvou, avšak krajiny sú často obmedzené ľudskými zdrojmi s potrebnými jazykovými a odbornými zručnosťami, bojujú s nedostatkom finančných prostriedkov alokovaných na tento účel, administratívnymi nákladmi a s hľadaním politickej podpory, a preto vyvstáva potreba zvýšenia povedomia o projekte BEPS na politickej ako aj odbornej úrovni. Na posilnenie zapojenia partnerských ekonomík do projektu BEPS možno použiť viacero kanálov, napr. Medzinárodné daňové sympóziu skupiny G20, ktoré sa bude konať v máji 2015 v Istanbuli, a bude jedinečnou príležitosťou pre diskusiu tejto problematiky, alebo prostredníctvom prizvania regionálnych organizácií (napr. IOTA) k dialógu ohľadne tvorby nástrojov a kapacít.

Malé a stredné spoločnosti (SMEs) predstavujú podľa OECD kľúčový prvok pre trvalý a inkluzívny ekonomický rast. Prístup k financiám predstavuje pre ne jednu z hlavných výziev pri tvorbe pracovných miest a pri inováciách. Viaceré krajiny pristúpili k zjednodušeniu prístupov k financovaniu, ale napriek tomu poskytovanie úverov sa stále nedostalo na predkrízovú úroveň. Celkovo je možné skonštatovať, že **na SMEs negatívnejšie dopadla finančná kríza, než na veľké spoločnosti.** Podľa správy OECD o financovaní SMEs a podnikaní v 34 členských krajinách OECD, malé a stredné podniky a podnikatelia potrebujú diverzifikovať svoje finančné zdroje uprostred pokračujúceho nedostatku úverov. SMEs patria k základným nástrojom inkluzívneho rastu a tvorby pracovných miest, ale potrebujú rozšíriť zdroje financovania s cieľom znížiť ich zraniteľnosť na nestálom vývoji úverového trhu. Napriek týmto skutočnostiam, meškanie platieb a bankroty SMEs v roku 2013 nerástli, ale zostali na priemere úrovne roku 2012.

Detailné profily boli prezentované pri 34 krajinách, vrátane **Slovenskej republiky, pričom kľúčové zistenia v prípade SR sú nasledovné:**

- **SMEs dominujú v slovenskej ekonomike**, v roku 2012 predstavovali 95% z celkového počtu podnikov, pričom vo väčšine išlo o mikro-podniky (87,7%) zamestnávajúcich do 9 zamestnancov;
- **úverové sadzby pre SMEs sa znížili** z 5,5% (2007) na 3,0% (2009) a opäť mierne vzrástli na 3,2% (2010) a zostali stabilné v rokoch 2012 a 2013;
- celkový počet bankrotov narastal v období 2007-2011, v roku 2012 poklesol o 4% a následne opäť vzrástol o 9% v roku 2013. Z celkového počtu bankrotujúcich firiem tvoria SMEs podstatnú časť, **v roku 2013 predstavovali 95,7% bankrotov SMEs;**
- **vláda pripravila programy pre poskytovanie úverov a garancií pre SMEs špecializovanými vládnyimi bankami a Slovenskou podnikateľskou agentúrou (SBA).** Počas finančnej krízy vládne záruky narástli o 20% na 99 mil. EUR (2008) a zároveň aj priame úvery pre SMEs narástli o 37% v rokoch 2007 a 2008 na 160 mil. EUR. Celkový objem priamych vládnych úverov poskytnutých v roku 2013 bol 158,2 mil. EUR;
- **nárast vládou podporovaného financovania SMEs súvisí s celkovým zotavovaním slovenskej ekonomiky.** V roku 2012 sa vláda zaviazala zvýšiť základný kapitál vo dvoch štátnych bankách – Slovenskej garančnej a rozvojovej banky a Eximbanky, ktoré poskytujú úvery a záruky pre SMEs. Napr. program mikropôžičiek poskytuje krátkodobé a strednodobé úvery v rozmedzí od 2.500 do 50.000 EUR za nízke úverové sadzby;
- **cieľom programu rizikového kapitálu je zjednodušiť prístup ku kapitálovým zdrojom pre rozvoj SMEs prostredníctvom kapitálových investícií.** Program je uplatňovaný prostredníctvom 7 kapitálových fondov, vrátane Slovenského rastového kapitálového fondu, Slovenského rozvojového fondu a Fondu inovácií a technológií.

Publikácia OECD **Stručný súhrn indikátorov produktivity 2015** poskytuje prehľad o aktuálnych a dlhodobých trendoch produktivity a rastu v krajinách OECD. Analyzuje tiež úlohu produktivity ako hlavného motora ekonomického rastu a vplyvu práce a kapitálu. Venuje sa aj príspevku individuálnych priemyselných sektorov, vzťahu medzi produktivitou, obchodom a medzinárodnou konkurencieschopnosťou v kontexte cyklických modelov rastu práce a produktivity.

Štátne spoločnosti

Zamestnanosť

Kľúčové zistenia pri dlhodobých trendoch:

- rast produktivity je kľúčom pre nárast HDP per capita, čím sa zlepšujú životné štandardy. V ostatných 15 rokoch rozdiely v HDP per capita v krajinách OECD boli spôsobené najmä rozdielnym rastom HDP na hodinu práce (*produktivita práce*), pričom využitie práce (*odpracované hodiny per capita*) sa takmer nezmenilo;
- v rokoch 1995-2013 najväčší rast produktivity práce odzrkadľoval rast viacfaktorovej produktivity a kapitálových vstupov;
- rast produktivity práce sa mení v závislosti od sektorov podnikateľských služieb, ktoré využívajú moderné informačné a telekomunikačné technológie a ktoré mali vyššiu a nestálejšiu rast produktivity v rokoch 1995-2013;
- v ostatných 10 rokoch, krajiny G7 a pôvodní členovia Eurozóny mali vyššiu konkurencieschopnosť, meranú nákladmi na jednotku práce. Krajiny s relatívne nízkym rastom týchto nákladov tiež vykazujú väčší rast produktivity práce.

Dopad krízy na produktivitu:

- po finančnej kríze v roku 2008, rast produktivity práce podstatne poklesol vo väčšine krajín OECD a tento pokles sa týkal viacerých sektorov;
- obdobne nastal strmý pokles produktivity v niektorých krajinách, čo môže viesť k dlhodobejšiemu úpadku aj produktivity práce;
- v rámci eurozóny niektoré krajiny zaznamenali strmý pokles nákladov na jednotku práce, čo je väčšinou spôsobené poklesom pracovných vstupov a výstupov.

Úloha štátom vlastnených spoločností (SOEs) v rozvoji krajiny je kontroverzná, hoci tieto spoločnosti tvoria integrálnu súčasť ekonomiky vo viacerých ekonomikách. Publikácia **Štátne spoločnosti v procese rozvoja je prvou odpoveďou OECD na otázku, aká je úloha, alebo aká by mala byť úloha štátnych podnikov v národných rozvojových stratégiách**. Táto publikácia poskytuje prehľad skúseností v piatich krajinách – Singapur, Brazília, India, Čína a Južná Afrika. Výber týchto krajín bol uskutočnený na základe týchto kritérií:

- **úroveň ekonomického rozvoja** – krajiny, ktoré začali svoj rozvoj z relatívne nízkej úrovne čelia industrializácii, kde je úloha štátnych podnikov dominantná;
- **ekonomická a politická história** – krajiny, ktoré sa transformovali zo socialistickej a štátom plánovanej ekonomiky sa snažia podstatne znížiť úlohu SOEs. Ostatné rozvojové krajiny sa naopak snažia viac zaangažovať štátne podniky vo svojich rozvojových stratégiách, alebo s týmto cieľom ich vytvárajú.

Štátne podniky v rýchlo rastúcich ekonomikách neustále zvyšujú svoj podiel na medzinárodných trhoch a konkurujú súkromným spoločnostiam. Kľúčové zistenia sú nasledovné:

- **medzinárodné investície** – počas globálnej finančnej krízy dramaticky narástol podiel investícií zo strany SOEs. Zároveň sa častejšie ustanovujú o SOEs stávajú súčasťou nových investičných dohôd. Investície štátnych spoločností predstavujú určité riziko a výzvu v porovnaní so súkromnými investíciami, a preto je potrebné ich ďalej monitorovať;
- **zahraničný obchod** – SOEs sa v súčasnosti intenzívnejšie zapájajú do medzinárodných ekonomických sektorov. Oproti medzinárodnému investičnému prostrediu, medzinárodné obchodné prostredie má viac vyvinuté pravidlá pre obmedzenie vládnych podpôr pre SOEs. Pravidlá WTO zahŕňajú špeciálne ustanovenia, ktoré sa môžu použiť na tento cieľ a ďalšie doplňujúce ustanovenia sú súčasťou regionálnych obchodných dohôd, vrátane Transpacifického Partnerstva (TPP) a Transatlantického obchodného a investičného partnerstva (TTIP).

Pri príležitosti Fóra OECD na vysokej úrovni na tému Duševné zdravie a výzvy pre pracovné politiky v krajinách OECD (*OECD High Level Policy Forum on Mental Health and Work Policy Challenges in OECD Countries*), ktoré sa uskutočnilo v Holandsku 4. marca 2015, vydala OECD publikáciu o duševnom zdraví a práci:

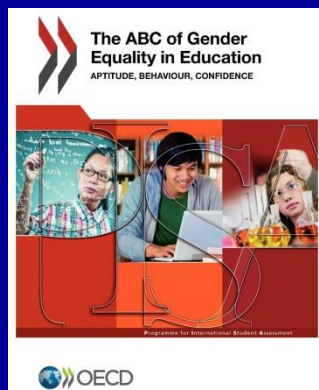

Zdravý rozum, zdravá práca: od dôkazov k praxi o duševnom zdraví a práci (*OECD Fit Mind, Fit Job: From Evidence to Practice in Mental Health and Work*). Generálny tajomník OECD A. Gurría pri tejto príležitosti uviedol: " *Duševné choroby, či už ľahšieho alebo ťažšieho stupňa sú rozšírené a ovplyvňujú v súčasnosti každého piateho človeka. Hoci môžu ovplyvniť každého z nás, napriek tomu zostávajú stigmou.*"

V krajinách OECD zlé duševné zdravie je zodpovedné za jednu tretinu až polovicu dlhodobej pracovnej neschopnosti a invalidity obyvateľstva v produktívnom veku. Miera zamestnanosti ľudí, ktorí trpia duševnými chorobami, je o 15 až 30 percent nižšia a ich miera nezamestnanosti je dvakrát vyššia v porovnaní s duševne zdravými ľuďmi. Ľudia trpiaci duševnými chorobami zároveň dvakrát častejšie žijú v chudobných domácnostiach. Pre dobré fungovanie pracovného trhu je dôležité, aby sa tvorcovia politik zaoberali prepojením medzi duševným zdravím a prácou. Pomaly priznávajú, že **riešenie tohto problému je dlhodobo zanedbávané**, pritom je rozhodujúce pre blaho ľudí a prispieva k udržateľnému hospodárskemu rastu. Cieľom správy je identifikovať kľúčové oblasti, ktoré sú nevyhnutné na vybudovanie mentálne viac odolnejšej pracovnej sily a lepšie začlenenie do pracovného trhu ľudí, ktorí trpia duševnými chorobami. Čerpá z príkladov politik z krajín OECD, ktoré sa zúčastnili prieskumu. Súčasťou správy je Politický rámec OECD pre duševné zdravie a zamestnanosť (*OECD Mental Health and Work Policy Framework*), ktorý poskytuje súbor všeobecných odporúčaní najmä v týchto oblastiach:

- vzdelávania - zabezpečenie hladkého prechodu zo vzdelávacích inštitúcií do pracovného procesu,
- zdravia – lepšia dostupnosť liečenia a napomáhanie zamestnanosti,
- práce s cieľom zabezpečiť vysokú produktivitu práce a udržanie zamestnania,
- podpory s cieľom zabezpečiť rýchly a udržateľný návrat do práce.

Vzdelávanie

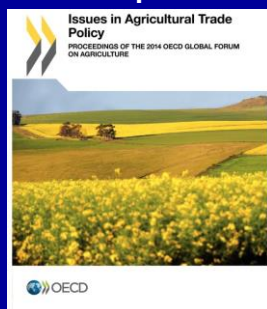

Začiatkom marca OECD vydala publikáciu **ABC rodovej rovnosti vo vzdelávaní: nadanie, správanie, dôvera** (*The ABC of Gender Equality in Education, Aptitude, Behaviour, Confidence*). Výsledky a závery publikácie čerpajú z prieskumu PISA 2012 (*Programme of International Students Assessment*). Poukazujú na skutočnosť, že v priebehu minulého storočia krajiny OECD dosiahli značný pokrok pri znižovaní alebo odstraňovaní dlhodobo trvajúcich rozdielov medzi ženami a mužmi v mnohých oblastiach vzdelávania a zamestnanosti, vrátane dosiahnutého vzdelania, výšky mzdy a účasti na trhu práce. Tento fakt potvrdzuje skutočnosť, že **nadanie nepozná pohlavie**. Podľa správy sú mladí muži náchylnejší sa menej angažovať v škole a dosahujú horšie študijné výsledky ako mladé ženy a častejšie končia štúdium skôr, aj bez akejkoľvek kvalifikácie. Výsledky tiež potvrdzujú, že **dievčatá vo všeobecnosti majú väčšie očakávania a zároveň nároky na svoju budúcu kariéru ako chlapci**. Chlapci sa však zdajú byť lepšie pripravení na zaradenie sa do pracovného procesu, čo potvrdil aj prieskum PISA.

Správa ďalej poukazuje na skutočnosť, že rozdiel medzi pohlaviami v čitateľskej gramotnosti sa významne znížil a v niektorých krajinách bol dokonca odstránený.

Rodové rozdiely vo výkonnosti vo vzdelávaní nepochádzajú z vrodenej rozdielov v nadaní, ale skôr z postojov žiakov k učeniu sa, a z ich správania sa v škole. Vyplyvajú tiež z toho ako sa žiaci rozhodnú stráviť svoj voľný čas a z dôvery vo svoje vlastné schopnosti. Aby chlapci a dievčatá mali rovnakú príležitosť realizovať svoj potenciál, je potrebné do procesu vzdelávania zapojiť rodičov, ktorí by mali viac podporovať svojich synov a dcéry v čitateľskej gramotnosti a učiteľov, ktorí by mali viac podporovať žiakov pri získavaní zručností samostatne riešiť problémy.

Poľnohospodárstvo

Počas zasadnutia **Výboru OECD pre poľnohospodárstvo** v dňoch 5. – 6. apríla 2015 bolo poukázané na skutočnosť, že hoci **poľnohospodárstvo** nepatrí medzi rokovacie body decembrového zasadnutia COP21, v značnej miere **prispieva k emisiám skleníkových plynov a je jednou z oblastí, ktoré reagujú na zmenu klímy naozaj citlivo**. Sekretariát OECD pripraví analýzy zamerané na vzťah poľnohospodárskych politik a zmeny klímy. Sekretariát OECD taktiež predstavil víziu **Ministerského zasadnutia Výboru pre poľnohospodárstvo**, ktoré sa bude konať v apríli 2016.

Počas zasadnutia bola predstavená aj publikácia **Výzvy v obchodnej poľnohospodárskej politike** sumarizujúca viacero dokumentov pripravených pre Globálne fórum pre poľnohospodárstvo, ktoré sa konalo v decembri 2014. Aktuálny prehľad o poľnohospodárskej politike, vrátane otázok obchodu, reflektuje trhové

Regionálny rozvoj

OECD
RDPFC
Prípadová štúdia o implementácii zásad OECD pre efektívne verejné investície naprieč úrovňami štátnej správy - VÝCHODNÉ SLOVENSKO (NUTS 2)

a štrukturálne zmeny, ktoré sa udiali za posledné desaťročia v globálnom poľnohospodárskom a potravinárskom sektore. Publikácia je dostupná online: http://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/issues-in-agricultural-trade-policy_9789264233911-en.

V dňoch 29. – 30. apríla 2015 sa uskutočnilo 33. zasadnutie **Výboru pre politiku regionálneho rozvoja (RDPC)**, v rámci ktorého expert pre regionálnu politiku Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR P. Dupej prezentoval *Prípadovú štúdiu o implementácii zásad OECD pre efektívne verejné investície naprieč úrovňami štátnej správy - VÝCHODNÉ SLOVENSKO (NUTS 2)*. Publikácia konštatuje, že zmeny na Slovensku za posledných 20 rokov sú impozantné, avšak benefity neboli z regionálneho pohľadu rovnako distribuované.

Kľúčové zistenia:

- Efektívne verejné investície by potenciálne mohli zlepšiť regionálne podmienky a prilákať súkromné finančné prostriedky, ale bránia tomu nedostatky v oblasti verejnej a štátnej správy.
- Na plánovanie verejných investícií a financovanie majú obmedzený vplyv príslušné samosprávne kraje, ako aj obce.
- Finančné opatrenia pre regionálne verejné investovanie neprispievajú k integrovanému prístupu na miestnom princípe.
- Slovensko realizovalo ambiciózne decentralizačné reformy, ale regionálne samosprávy osobitne sa bránia naplňať efektívnu, strategickú úlohu vo verejných investíciách.
- Malá veľkosť samospráv, ich fragmentácia a nedostatok záujmu spolupracovať bráni rozvinúť investície v odpovedajúcom funkčnom rozsahu.
- Je potrebná technická podpora pre samosprávy východného Slovenska k rozširovaniu účasti súkromného sektora v oblasti verejných investícií prostredníctvom partnerstiev verejného a súkromného sektora (*PPP*).

Odporúčania:

- Posilnenie prístupu zdola nahor v plánovaní verejných investícií.
- Podpora regionálnych kapacít v efektívnom riadení verejných investícií a pri vytváraní verejno-súkromných partnerstiev.
- Pokračovanie vo vytváraní priaznivého rámca pre regionálne verejné investície.

Vonkajšie vzťahy OECD

Rozširovanie OECD

Rada OECD na svojom pravidelnom zasadnutí 9. apríla 2015 rozhodla o **začatí prístupových rokovaní s Litvou a Kostarikou**. Už v máji 2013 pri rozhodovaní o otvorení prístupových rokovaní s Lotyšskom a Kolumbiou sa OECD zaviazala spolupracovať aj s ďalšími aspirujúcimi krajinami (*Litvou a Kostarikou*) a vytvoriť tak vhodné podmienky na otvorenie prístupového procesu do konca roka 2015.

Obe krajiny prijali akčné plány spolupráce a zintenzívnili spoluprácu s OECD. Rada OECD vyjadrila spokojnosť s ich implementáciou a dospela k záveru, že úspešné zavŕšenie prístupových rokovaní a členstvo Litvy a Kostariky v OECD je vzájomne výhodné.

V najbližších mesiacoch **budú vypracované konkrétne cestovné mapy pre obe krajiny**, ktoré budú obsahovať podrobný harmonogram technických hodnotení v príslušných výboroch OECD. **Slovenská republika privítala rozhodnutie Rady OECD a je pripravená napomôcť úspešnému zvládnutiu celého prístupového procesu**. Členstvo Litvy a Kostariky v OECD prispeje k zvyšovaniu globálnej relevancie organizácie a rozširovaniu jej osvedčených postupov a štandardov.

© SM SR pri OECD

Počas návštevy prezidenta Ukrajiny P. Porošenka v OECD 22. apríla 2015 bol podpísaný *Akčný plán na posilnenie spolupráce Ukrajiny a OECD* (viď nižšie). Okrem toho vystúpil ukrajinský prezident na zasadnutí Rady OECD. Generálny tajomník OECD A. Gurría v tejto súvislosti vyhlásil, že „*OECD je pripravená využiť najmä skúsenosť tých členských krajín, ktoré prešli ťažkým reformným úsilím, a z ktorých viaceré sa stali najprv členskou krajinou OECD, až následne EÚ*“. Prezident P. Porošenko potvrdil, že Ukrajina víta: „*predovšetkým pomoc krajín s autentickou reformnou skúsenosťou, či už vo forme poradenstva alebo priameho zaangażovania expertov v posilňovaní kapacity našej administratívy*“.

Prezident P. Porošenko konkrétne ocenil úsilie krajín V4, ako aj iniciatívu navrhnutú podpredsedom vlády a ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR M. Lajčákom počas vystúpenia na Rade OECD 17. februára 2015 na zorganizovanie Dňa Ukrajiny v OECD. Deň Ukrajiny by mal byť príležitosťou na reflexiu doterajšej spolupráce, ako aj na diskusiu o perspektívach ďalšej podpory reformného úsilia ukrajinskej vlády s využitím expertného potenciálu OECD, členských štátov a ostatných medzinárodných partnerov.

© SM SR pri OECD

Akčný plán na posilnenie spolupráce Ukrajiny a OECD nadväzuje na Memorandum o porozumení medzi OECD a Ukrajinou z októbra 2014 a identifikuje tri hlavné oblasti spolupráce:

1. boj proti korupcii;
2. verejná správa a právny štát;
3. investície a podnikateľské prostredie.

Každá oblasť je rozpracovaná do niekoľkých konkrétnych cieľov, vrátane právnych inštrumentov a pracovných orgánov OECD, ku ktorým by Ukrajina mala pristúpiť pri dodržaní interných procedúr organizácie. Väčšina projektov by sa mala realizovať v najbližších dvoch rokoch.

Boj proti korupcii

Cieľom navrhovaných opatrení je **posilniť udržateľnosť protikorupčného systému** a zamedziť duplikácii aktivít v tejto oblasti. OECD chce prispieť k vybudovaniu expertných kriminalistických kapacít. Dôležitým prvkom je **zlepšenie koordinácie donorov** pri realizácii protikorupčnej reformy na Ukrajine. V októbri 2014 sa rozhodlo o vytvorení Národného protikorupčného úradu. OECD sa bude podieľať na jeho formovaní. Podobne podporí snahy ukrajinskej vlády zriadiť špeciálnych protikorupčných prokurátorov. Prostredníctvom Medzinárodnej akadémie OECD v talianskej Ostii sa zameria na tréningy a prehlbovanie zručností ukrajinských kriminalistov, prokurátorov a expertov. Akčný plán odporúča Ukrajine, aby sa stala členom Pracovnej skupiny OECD pre boj proti podplácaniu v medzinárodných transakciách a pristúpila k príslušnej konvencii.

Verejná správa a právny štát

OECD uskutoční *Open Government Review* a *Public Governance Review* Ukrajiny so zameraním na integritu verejných činiteľov a viacero twinningových programov, ktorých cieľom je šírenie osvedčených postupov a princípov. OECD odporúča Ukrajine aktívnejšie zapojenie do činnosti Výboru pre verejnú správu. Zároveň bude spolupracovať aj pri **reforme verejného obstarávania** a príprave novelizácie zákonov o štátnej a verejnej službe a o administratívnych procedúrach tak, aby zodpovedali medzinárodným štandardom. V regulačnej oblasti plánuje OECD niekoľko študijných pobytov a organizáciu medzinárodnej konferencie, na ktoré bude nadväzovať *Regulatory Policy Review*.

V oblasti rozpočtu, daní a verejných financií OECD plánuje realizovať projekty na podporu väčšej transparentnosti a zefektívnenia riadenia verejných financií. OECD podporí pilotný projekt TIWB (*Tax Inspectors Without Borders*).

Akčný plán definuje aj konkrétne projekty spolupráce v oblasti zeleného rastu, vzdelávania a sociálneho a ekonomického rozvoja. Ukrajina **by sa mala stať členom Rozvojového centra OECD**.

Investície a podnikateľské prostredie

Vzájomná spolupráca sa bude sústreďovať na podporu protimonopolných opatrení,

hospodárskej súťaže, konkurencieschopnosti a malých a stredných podnikov (SMEs). OECD plánuje uskutočniť prehľad o štátnych podnikoch (SOE) a podporiť snahy ukrajinskej vlády na implementáciu národnej stratégie.

V rámci realizácie štvrtej fázy stratégie konkurencieschopnosti pre Ukrajinu sa OECD bude sústrediť na dva sektory – **poľnohospodárstvo a letecký priemysel**. Uskutoční sa aj druhý *Investment Policy Review*, ktorý je podmienkou pre posúdenie žiadosti Ukrajiny na pripojenie sa k Deklarácii o medzinárodných investíciách a medzinárodných podnikoch.

© SM SR pri OECD

Dňa 26. marca 2015 **ukrajinský minister hospodárskeho rozvoja a obchodu A. Abromavicius** počas svojej návštevy v OECD stručne zhodnotil aktuálny stav ukrajinskej ekonomiky. Potvrdil, že ukrajinská ekonomika sa nachádza v ťažkej situácii, takmer 25% priemyselnej výroby je stratenej, pretože práve na východe Ukrajiny sa nachádzali kľúčové priemyselné podniky na výrobu chemikálií a hnojív. Z tohto dôvodu v súčasnosti vláda Ukrajiny prijíma viaceré reformy s cieľom zlepšiť ekonomickú situáciu, ako aj stabilizovať bankový systém. Ide napríklad o reformu energetického sektora, štátnych podnikov, reformu súdnictva, či decentralizáciu štátneho systému a poskytnutie väčších právomocí regiónom. Ukrajinský minister pozitívne zhodnotil pomoc Slovenska pri dodávkach plynu a vyzdvihol úlohu poradcu zo SR pri uskutočňovaní daňovej reformy. Minister sa zúčastnil aj na 3. fóre OECD o integrite – boj proti korupcii, investície do hospodárskeho rastu (25.-26. marec 2015), na ktorom prítomných informoval o politickom záväzku a vôle vlády Ukrajiny v oblasti boja proti korupcii.

Zo života OECD

Generálny tajomník OSN Pan Ki-mun vystúpil 28. apríla 2015 na pôde OECD. Išlo o vystúpenie najvyššieho predstaviteľa OSN na pôde OECD po 17 rokoch. Okrem vystúpenia rokoval aj s generálnym tajomníkom OECD A. Gurriom.

Vo svojom vystúpení vyzval členské štáty OECD, aby venovali zvýšenú pozornosť kľúčovým podujatiam tohto roku – konferencii o financovaní rozvojovej pomoci v Addis Abebe (júl 2015), prijatíu cieľov trvalo udržateľného rozvoja (SDGs – september 2015) a globálnej dohode v oblasti klímy (COP21, december 2015). Pan Ki-mun ocenil úlohu OECD,

ktorú zohráva pri prebiehajúcich rokovaniach, konkrétne v oblastiach ako sú: financovanie udržateľného rozvoja, či globálna dohoda ku klimatickej agende. Konštatoval, že členské štáty OECD majú potenciál a zdroje, ktoré by sa mali pretaviť do jasnej politickej vôle. Vyzdvihol príspevok OECD v agende inkluzívneho hospodárskeho rastu, vývoju indikátorov a medzinárodných štandardov, zeleného rastu a ochrany životného prostredia, vytvárania podmienok pre podnikanie a rozvoj obchodu, podpory potravinovej bezpečnosti, efektívnej správy vecí verejných a budovania inštitúcií (predovšetkým daňová oblasť a boj proti korupcii), podpory rozvojovej spolupráce a regionálnej spolupráce v jednotlivých regiónoch sveta. Zároveň zdôraznil, že je nevyhnutné zvýšiť daňové príjmy v chudobných krajinách a prilákať súkromné investície do oblasti rozvojovej pomoci.

Špeciálne ocenil **príspevok OECD k činnosti OSN v daňovej oblasti prostredníctvom svojich iniciatív ako automatická výmena daňových informácií, či boj proti erózii základu dane a daňovým únikom (BEPS).** Návšteva potvrdila dôležitosť pokračovania vzájomnej spolupráce medzi OSN a OECD. Skupina G20 sa ukazuje ako vhodná platforma na ich spoluprácu s medzinárodným dopadom. OECD by mala plniť dôležitú úlohu pri implementácii cieľov trvalo udržateľného rozvoja, vytváraní globálneho partnerstva a komplexného finančného rámca rozvojových politík.

Generálny tajomník OECD A. Gurria a predseda vlády Grécka A. Tsipras sa 12.marca 2015 dohodli **na spolupráci pri formulácii a realizácii štrukturálnych reforiem potrebných pre zabezpečenie inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rastu Grécka**. Výsledkom rokovaní premiéra Tsiprasa v OECD je **Spoločný dokument spolupráce**, zameraný predovšetkým na tieto oblasti:

- **Vytvorenie podmienok pre rast zamestnanosti** – OECD môže pomôcť vláde Grécka pri zlepšení aktívnych politík trhu práce, konkrétne pomocou mladým ľuďom v procese hľadania práce, a zvyšovaní ich kvalifikácie a zručností. Reformy by mali byť ubezpečením, že vytvorené pracovné miesta budú zodpovedať reálnym potrebám a zovšeobecňovať dobré pracovné praktiky.
- **Znižovanie administratívnych prekážok v podnikateľskom prostredí**, a to rozšírením používaním elektronickej vlády. Vláda Grécka chce vytvoriť podmienky najmä na povzbudenie mladých ľudí k podnikateľským aktivitám v oblastiach ako sú *e-commerce*, zelené technológie a vývoj software.
- **Zvýšenie efektívnosti riadenia verejných financií**, hlavne výdavkov.
- **Budovanie kultúry transparentnosti a integrity** – OECD je pripravená poskytnúť technickú asistenciu pri zoperatívnení všeobecných princípov, ako napr. Národného programu boja proti korupcii, ako aj poskytnutím tréningu predstaviteľom Grécka v procese realizácie nového právneho rámca systému verejného obstarávania.
- **Posilnenie daňového systému** – v oblasti návrhu postihovania daňových únikov má OECD medzinárodne uznanú komparatívnu výhodu (*nový štandard na automatickú výmenu daňových informácií*). Rýchlou realizáciou tohto štandardu vládou Grécka by sa zabezpečilo sledovanie finančných prostriedkov, ktoré daňovými únikami z ekonomiky Grécka unikajú. OECD je pripravená poskytnúť poradenstvo a asistenciu pri reforme systému dane z pridanej hodnoty s cieľom dosiahnutia väčšej efektívnosti a spravodlivosti.
- **Povzbudzovanie väčšej konkurencie a presadzovanie reformy trhu produktov** – v tomto kontexte je v Grécku potrebná reforma systému regulácie s cieľom vybudovať dynamické podnikateľské prostredie s nevyhnutnou komplementaritou so sociálnou ekonómiou.

Generálny tajomník OECD zdôraznil: **„Cieľom spolupráce nie je nahrádzať úlohu iných medzinárodných inštitúcií. OECD sa angažuje, lebo bola požiadaná vládou jednej z členských krajín poskytnúť pomoc a poradenstvo v reformnom úsilí. Budeme načúvať potrebám vlády Grécka a spolupracovať s ňou. Ambícia organizácie je predovšetkým naštartovať rast a umožniť inkluzívne a udržateľné zotavenie gréckej ekonomiky.“**

Od vypuknutia krízy OECD poskytuje cieleňú pomoc viacerým krajinám (*Mexiko, Írsko, Portugalsko, Taliansko, Španielsko, Francúzsko*) nad rámec štandardného dialógu s členskými krajinami OECD. Podpísaný dokument bude zacielený **v krátkodobom horizonte** na pomoc pri detailnejšom rozpracovaní reformnej agendy Grécka, **v strednodobom a dlhodobom časovom rámci** na realizáciu politik. K naplneniu cieľov podpísaného dokumentu bola zriadená **Spoločná riadiaca skupina** (*Joint Steering Group*), zložená z expertov OECD a predstaviteľov vlády Grécka.

© SM SR pri OECD

G. Soros a generálny tajomník OECD A. Gurria sa počas verejného rozhovoru v rámci série podujatí „káva s generálnym tajomníkom“ venovali aktuálnym otázkam medzinárodných ekonomických vzťahov: situácii na finančných trhoch, perspektíve riešenia dopadov globálnej finančnej a hospodárskej krízy, postaveniu Európskej únie v globálnej ekonomike, situácii v Grécku, na Ukrajine a v Ruskej federácii. K riešeniu dopadov globálnej hospodárskej a finančnej krízy sa G. Soros vyjadril, že **sa pomerne úspešne podarilo zvládnuť situáciu na finančných trhoch, zvlášť v USA, aj keď systémové opatrenia s adekvátnou reflexiou a porozumením ako trhy fungujú, musia byť ešte rozpracované. Obetou krízy je stále bankový systém Európy, ktorý potrebuje riešenia**. Kvantitatívne uvoľňovanie je cesta správnym smerom,

ale nestačí. Dôsledkom môže byť narastanie nerovností. Na adresu Európskej únie sa vyjadril, že „národy prežijú všetko, v prípade zoskupenia krajín je to iné. **Politické dopady krízy markantne zmenili fungovanie Európskej únie, a v súčasnosti ju vnímam ako nedobrovoľné združenie nerovných**“.

K situácii na Ukrajine G. Soros konštatoval: „V súčasnosti máme novú Ukrajinu, vytvorenú na Majdane. Proces budovania štátu získal nový impulz. Nová Ukrajina predstavuje existenčný strach pre Putina, pretože nová, demokratická krajina je obavou pre internú stabilitu Ruska. Putin nemôže pripustiť úspech Ukrajiny. Ukrajina je pre mňa agendou dňa. Medzinárodné spoločenstvo musí robiť viac v pomoci Ukrajine. EÚ v skutočnosti nerozumie alebo nevenuje potrebnú pozornosť. Putin mení vládu zákona na vládu sily, a vytvára tak seriózný strach a ohrozenie.“

Spolu s generálnym tajomníkom OECD sa dotkli aj tém, ktoré sú prienikom jeho angažovania a práce OECD, ako napríklad boj s korupciou, znižovanie nerovností, zabezpečovanie podmienok pre rovnosť pohlaví, transparentnosť, otvorené otázky v daňovej oblasti. Potvrdil svoje presvedčenie v nedostatočnú medzinárodnú spoluprácu. Na uchopenie aktuálnych problémov je podľa neho „**potrebný nový prístup k ekonomickému mysleniu, zvlášť k narastajúcim nerovnostiam. Ich znižovanie sa musí stať cieľom hospodárskej politiky**“.

Prezident Portugalska Aníbal Cavaco Silva vystúpil 16. marca 2015 na mimoriadnom zasadnutí Rady OECD.

A. C. Silva sa podielil s jeho predstavami o vízii OECD. Portugalský básnik Camões v 16. storočí povedal, že **"svet sa skladá zo zmeny a preto vždy nadobúda novú kvalitu."** OECD, vzhľadom na svoje poslanie a expertný potenciál, má najlepšie predpoklady na analýzu týchto zmien, príležitostí, rizík a výziev pre členské štáty.

Najväčšia hospodárska a finančná kríza za posledné desaťročia, sprevádzaná poklesom cien ropy a geopolitickými a vojenskými konfliktami na Blízkom východe, Ukrajine a v Líbyi, poukázala na zložitosť meniaceho sa sveta.

OECD by preto mala rozvíjať svoje schopnosti strategického prognózovania, založeného na potenciálnych scenároch a mega-

trendoch. Základné princípy OECD: otvorený voľný trh a rovnaké príležitosti pre občanov, by mali podporovať prehlbovanie demokracie, spravodlivosť a sociálnu solidaritu ctenie.

Nezanedbateľné je aj **poslanie OECD na globálnej úrovni**, preto musí rozvíjať spoluprácu s ďalšími medzinárodnými organizáciami a nečlenskými krajinami. V tejto súvislosti vyzdvihol význam spolupráce medzi **OECD a Čínou** v kontexte blížiacего sa predsedníctva Číny v G20. A. C. Silva upriamil **pozornosť na Afriku, kde vidí priestor na rozvoj užšej spolupráce s OECD, nad rámec tradičnej rozvojovej agendy.** Portugalsko vďaka tradičným väzbám na portugalsky hovoriace krajiny môže byť v tomto smere významným sprostredkovateľom.

Hlad, chudoba, sociálna nerovnosť, spolu s pocitom nespravodlivej ekonomickej distribúcie sú najväčšími nepriateľmi demokracie. Aj preto by sa OECD mala sústrediť na **posilňovanie dôvery občanov voči vládnym inštitúciám.**

Portugalský prezident považuje za **klúčové témy v roku 2015:** udržateľný rozvoj a problematiku zmeny klímy. V oboch oblastiach môže OECD napomôcť snahám OSN, či už definovaním SDGs alebo podporou hľadania kompromisu pred konferenciou COP 21, ktorá sa uskutoční v decembri 2015 v Paríži.

A. C. Silva ocenil **partnerstvo OECD pri realizácii štrukturálnych reforiem v Portugalsku** po vypuknutí krízy, ale aj v súčasnosti. Správy a analýzy OECD prispeli k formulovaniu politických východísk a hľadaniu optimálnych riešení. Posledné štyri roky boli pre Portugalsko obzvlášť ťažké a zložité s vážnymi dopadmi na sociálnej úrovni. Dnes, po ukončení záchranného balíka, nebolo potrebné pokračovať v novom a **Portugalsko obnovilo svoju dôveryhodnosť a získalo prístup na trhoch so štátnymi dlhopismi.** Ekonomika sa stala konkurencieschopnejšou, udržateľnejšou a viac integrovanou do globálnej ekonomiky.

A. C. Silva konštatoval, že **úspech Portugalska by nebol možný bez reforiem v rámci EÚ, eurozóny, či na globálnej úrovni (G20).** Podiel SME dosahuje v Európe viac než 85%, ale malé a stredné podniky majú obmedzený prístup k financovaniu. Klúčová téma tohtoročného Ministerského zasadnutia Rady OECD (*MCM*) – investície - je správne načasovaná a mala by sa venovať aj tomuto problému.

V posledných rokoch EU realizovala zásadné opatrenia v oblasti hospodárskej a menovej únie. Tieto kroky Portugalsko podporuje. Krajina **potrebuje nielen rast, ale aj väčšiu konvergenciu jednotnej meny a jednotného trhu.** Požiadavka na rozpočtovú disciplínu nepostačuje a je nevyhnutné koordinovať hospodárske politiky. V súčasnosti v Európe neexistuje žiadna spoločná hospodárska politika, pritom vzájomná závislosť je neodškriepiteľnou realitou.

Portugalský prezident v závere vystúpenia **vyzval členské štáty, aby po strategickom rozhodnutí týkajúcom sa Juhovýchodnej Ázie (regionálny program OECD), venovali pozornosť Juhu. Vytvorenie osobitného regionálneho programu pre subsaharskú Afriku by podľa neho prispelo k zvýšeniu globálnej relevancie OECD.**

Slovensko a OECD

© MV SR

OECD a Ministerstvo vnútra SR, ako zastrešujúca organizácia realizácie reformy verejnej správy, budú organizovať sériu odborných seminárov k jednotlivým segmentom reformy. V dňoch 9. – 10. apríla 2015 sa konal v Bratislave v poradí **prvý seminár k téme zlepšenia kapacity vlády pre riadenie formulovania a realizácie verejnej politiky.** Nasledovať budú témy ako digitalizácia verejnej správy, opatrenia na posilňovanie

© MV SR

schopnosti štátnej správy pri formulovaní a realizácii sektorových politík, posilňovanie analytickej a evaluačnej kapacity pre lepšiu tvorbu politík, zvýšenie transparentnosti a integrity verejnej správy. Spolupráca OECD a MV SR sa realizuje za pomoci prostriedkov Európskeho sociálneho fondu (ESF).

© MZVaEZ SR

24. marca 2015 sa uskutočnilo v Bratislave na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR **zasadnutie Koordinačného výboru oficiálnej rozvojovej pomoci**. Na zasadnutí sa zúčastnil **riaditeľ Direktoriátu OECD pre rozvojovú spoluprácu Jon Lomoy**, ktorý diskutoval o príprave udržateľných rozvojových cieľov a úlohe nástrojov súkromného sektora v rozvoji partnerských krajín. Vo svojom

© MZVaEZ SR

príspevku J. Lomoy zdôraznil štyri základné rozdiely agendy trvalo udržateľných rozvojových cieľov oproti agende miléniových rozvojových cieľov:

- 1) inkluzívnosť procesu a rozsah agendy,
- 2) úzke prepojenie dvoch tém - rozvojovej agendy a agendy klimatickej zmeny,
- 3) ambicióznosť – jedným z cieľov je napr. úplné odstránenie chudoby;
- 4) univerzálnosť – trvalo udržateľné rozvojové ciele sa týkajú všetkých krajín, teda rozvinutých a rozvojových.

V tejto súvislosti poukázal na **potrebu vypracovania národných stratégií na implementáciu SDGs a zapojenie sa do globálneho monitorovacieho mechanizmu pre hodnotenie pokroku v ich dosahovaní**. V oblasti financovania klimatickej zmeny J. Lomoy zdôraznil potrebu mobilizácie súkromných zdrojov ako doplnok k zdrojom verejného sektora, inak nebudú splnené medzinárodné záväzky v tejto oblasti (*mobilizovať 100 mld. USD do roku 2020*). J. Lomoy tiež podčiarkol potrebu smerovania zdrojov súkromného sektora do partnerských krajín, keďže finančné zdroje verejného sektora nestačia na financovanie rozvoja. V tejto súvislosti uviedol, že donori si vytvorili viacero modelov zapájania súkromného sektora v partnerských krajinách napr. prostredníctvom svojich rozvojových finančných inštitúcií (*Development Finance Institutions*) alebo rozvojových bánk. Využívajú pritom nástroje ako sú granty, nadobúdanie majetkových cenných papierov, pôžičky a záručné schémy. J.Lomoy pripomenul otázku viazanej/neviazanej pomoci, ktorá je tiež predmetom diskusií na pôde Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (*DAC*).

OECD vyhlásila **výzvu pre individuálne vedecké štipendiá a sponzorovanie medzinárodných vedeckých konferencií** v rámci Kooperatívneho výskumného programu (*CRP*) pre riadenie biologických zdrojov pre udržateľné poľnohospodárske

systemy pre rok 2016. Individuálne vedecké štipendiá sú určené pre všetkých vedeckých pracovníkov pracujúcich v **oblasti poľnohospodárstva, lesníctva alebo rybného hospodárstva**, ktorí pochádzajú z jednej z členských krajín *CRP (Slovenská republika je členskou krajinou CRP: <http://www.oecd.org/tad/crp/CRP%20Member%20countries.pdf>)*, a ktorí majú záujem o riešenie výskumného projektu v inej členskej krajine *CRP*. Cieľom tohto projektu je podporiť medzinárodnú výmenu znalostí a zvýšiť mobilitu a spoluprácu vedeckých pracovníkov. Sponzorovanie vedeckých konferencií je určené pre výskumné ústavy a medzinárodné združenia pôsobiace v oblastiach: poľnohospodárstvo, lesníctvo alebo rybné hospodárstvo. Posledný dátum podania prihlášky je **10. september 2015. Prihlášky by sa mali týkať týchto tém:**

- a) **Prírodné zdroje ako výzva**
- b) **Trvalá udržateľnosť v praxi**
- c) **Potravinový reťazec**

Program *CRP* hradí pre individuálnych vedeckých štipendistov ich životné náklady a náklady na prepravu po dobu 6 až 26 mesiacov. Čo sa týka konferencií, z programu budú hradené výdavky vybraných rečníkov na pobyt a prepravu. O obe formy podpory sa môžu uchádzať aj poľnohospodárske komory, univerzity a štátne veterinárne a potravinové správy. Hlavným kritériom pri konferenciách je kvalita projektu a pri štipendiách vedecká excelentnosť, jasnosť témy a inovácie. Program *CRP* vznikol v roku 1978 a úzko spolupracuje s výbormi OECD pre poľnohospodárstvo a rybárstvo. Viac informácií o programe, či podmienkach výzvy, ako aj online formulár na predloženie žiadostí je možné nájsť na <http://www.oecd.org/agriculture/crp-research-fellowships-and-conference-sponsorship.htm>.

© MPRV SR

Potenciál Kooperatívneho výskumného programu (*CRP*) pre **vzájomnú spoluprácu v oblasti agrárneho výskumu prezentovala** 27. apríla 2015 predstaviteľka OECD J. Schofield na **Slovenskej poľnohospodárskej univerzite (SPU)** v Nitre. J. Schofield sa zamerala na možnosti čerpania finančných zdrojov na konferencie a na zahraničné výskumné pobyty v členských krajinách OECD pre odborníkov SPU. Zároveň sa stretla s tímom Fakulty európskych štúdií a rozvoja vidieka **k príprave konferencie na SPU v Nitre v decembri 2015**, ktorá bude financovaná z grantu OECD. Počas rokovaní bola prediskutovaná **možnosť podpísania spoločného memoranda o spolupráci**.

Z aktivít Stálej misie SR pri OECD

© SM SR pri OECD

Slovenská republika hostila obed malých členských krajín OECD. Pracovný obed 21. apríla 2015 bol zorganizovaný so zámerom prediskutovania aktuálnych otázok rezonujúcich na pôde OECD, ako sú substancia tohtoročného zasadnutia Rady OECD na ministerskej úrovni (3.–4. jún 2015). Diskusia ministrov má byť venovaná návrhu troch možných scenárov vývoja svetovej ekonomiky a prioritám smerovania činnosti organizácie. Bude pozostávať aj z diskusie za

© SM SR pri OECD

okrúhlymi stolmi na tému investície a ich prepojenia s hospodárskym rastom, inováciami, zamestnanosťou, a inými sektorovými politikami. Stáli predstavitelia venovali pozornosť aj logistike prípravy, nakoľko tento rok má predsednícka krajina, ktorou je Holandsko, ambiciózný plán interaktívnejšej diskusie ministrov. Prirodzene, diskusia bola venovaná aj procesu voľby generálneho tajomníka OECD (2016-2021), nakoľko po 31. marci sa začal konzultačný proces členských krajín s generálnym tajomníkom o stratégii smerovania činnosti Organizácie. Obed malých členských krajín funguje na mesačnom princípe a je založený na rotujúcom pozývaní zo strany stálych predstaviteľov jednotlivých členských krajín OECD.

Viete, že...

- do roku 2050 bude pravdepodobne viac ako 40% svetovej populácie čeliť problémom s nedostatkom vody alebo jej nedostatočnou kvalitou...
- v roku 2013 malo 94% podnikov v krajinách OECD širokopásmové pripojenie, avšak iba 20% používalo elektronický predaj, pričom stále pretrvávajú značné rozdiely medzi krajinami vo využívaní informačno-komunikačných technológií...
- Čína je v poradí druhou krajinou po USA, ktorá míňa najviac prostriedkov na vedu a výskum na svete?
- Žijú ľudia s lepším vzdelaním dlhšie? Údaje zo 14 krajín OECD ukazujú, že ľudia s lepším vzdelaním žijú v priemere o šesť rokov dlhšie, než ich rovesníci so slabším vzdelaním...
- Kazachstan má viac než 6 tisíc podnikov so štátnou účasťou, z toho takmer 600 štátnych podnikov, 30 národných holdingov a zvyšný počet sú podniky s čiastočnou účasťou štátu...
- takmer 98% z produkcie zlata v Konžskej demokratickej republike (KDR) slúži k podpore rebelov a ozbrojených skupín
- v roku 2015 sa na zoznam krehkých krajín dostalo 67 krajín, podľa predpovedí, populácia krehkých krajín narastie od roku 2030 (1,9 mld. obyvateľov) na 2,6 mld. obyvateľov v roku 2050...
- krehké krajiny sú domovom 43% ľudí, ktorí žijú z menej ako 1,25USD na deň...

Rozhovor s prezidentom Združenia podnikateľov Slovenska Jánom Oravcom

© Združenie podnikateľov Slovenska

Ako predstaviteľ Ministerstva hospodárstva SR ste sa aktívne zúčastnili prístupového procesu SR do OECD. Ako vnímate naše pôsobenie v organizácii po 15 rokoch členstva?

Som rád, že pred tými 15 rokmi som mohol osobne priložiť ruku k dielu a byť pri tom, keď Slovensko úspešne zavŕšilo snahu o získanie členstva v OECD. V tom čase som pôsobil v pozícii šéfa stratégie na Ministerstve hospodárstva a akcelerácia úsilia o integráciu Slovenska do medzinárodných štruktúr ako sú EÚ či OECD patrili medzi moje priority. Členstvo v týchto organizáciách sme v tom čase vnímali ako súčasť životne dôležitej potreby zakotviť Slovensko ako pevnú súčasť vyspelého sveta. Dnes si to už mnohí ľudia neuvedomujú, ale pred tými pätnástimi rokmi nebolo zďaleka isté, či sa nám to podarí. Členstvo v OECD, ktorá bola vtedy vnímané ako klub najbohatších krajín sveta, bolo preto určitým symbolom, ktorý vypovedal veľa o tom, ku ktorej časti sveta chceme patriť. Preto by nám fakt, že sme v OECD, aj keď je to už 15 rokov, nemal nikdy zovšednieť. Zároveň však treba dodať, že nestačí zostať len pri oslavných choráloch. Kým o našom členstve v OECD platí, že sme tam chceli byť a v pomerne krátkej dobe sa nám to aj podarilo, jedným dychom treba na rovinu povedať, že

z pätnástich rokov nášho členstva v OECD sme mohli a mali vyťažiť viac. Či už v podobe lepšieho využívania analytických kapacít v Paríži v prospech nami preferovaných prioritných oblastí alebo v podobe lepšieho uplatňovania mnohých rozumných odporúčaní OECD v hospodárskej politike u nás doma na Slovensku.

Ste zástupcom podnikateľskej sféry v poradnom výbore OECD BIAC. Mohli by ste vysvetliť ako BIAC funguje, na čo sa zameriava a ako hodnotíte jeho spoluprácu s OECD?

BIAC (The Business and Industry Advisory Committee) je strešná medzinárodná organizácia zamestnávateľov a podnikateľských organizácií, ktorá už viac ako 50 rokov presadzuje záujmy súkromného sektora v OECD. Uprednostňuje trhové riešenia pred vládnymi zásahmi, voľný obchod pred ochranárstvom, ekonomický rast ťahaný súkromným sektorom pred expanzívnu vládnou politikou. Pre účinnú komunikáciu postojov svojich členov postupne v BIACu vzniklo viac než 30 rôznych „policy groups“ (pre ekonomickú a daňovú politiku, pre regulačnú politiku, pre obchod a investície, pre inovácie a technológie, pre zamestnanosť atď.), ktoré tlmočia hlas podnikateľov na zasadnutiach jednotlivých výborov, pracovných skupín, či stretnutiach ministrov členských krajín OECD. Spolupráca je teda intenzívna a som presvedčený, že zároveň je aj v prospech oboch strán, tak BIACu ako aj OECD.

Ktoré výbory OECD zastrešujete ako zástupca BIACu? Má Slovensko možnosť presadzovať svoje záujmy?

Z môjho pohľadu za kľúčový považujem Výbor OECD pre regulačnú politiku. Ako zástupca BIACu sa preto zúčastňujem jeho jarného a jesenného zasadnutia. Vďaka tomu viem ľuďom z OECD i zástupcom vlád jednotlivých členských štátov priamo tlmočiť jeden z kľúčových problémov podnikania, ktorým je dnes neustály nárast nákladov na podnikanie v dôsledku rastúceho regulačného a administratívneho zataženia. Neustále obmedzovanie ekonomickej slobody považujem za chorobu súčasného vyspelého sveta, ktorá môže ohroziť jeho doterajšiu prosperitu. Zároveň sú tieto stretnutia pre mňa osobne mimoriadne zaujímavé a obohacujúce, pretože na nich si krajiny vymieňajú svoje najlepšie skúsenosti a poznatky, ktoré potom tvoria základ pre odporúčania OECD pre reformu regulačnej politiky.

Je v záujme Slovenska, aby sa tohto procesu aktívne zúčastňovalo. Túto možnosť máme aj v iných oblastiach, keď však z najrôznejších dôvodov aktívni nie sme, prípadne sa týchto diskusií vôbec nezúčastňujeme, potom sa sami odsudzujeme do úlohy štatistu, ktorý len pasívne preberá niečo, čo za nás vydiskutujú a rozhodnú iní. Aby sme toto riziko minimalizovali, ja osobne sa snažím robiť osvetu v podnikateľskej sfére, kde tiež zaznievajú hlasy, že na tieto aktivity netreba zbytočne vyhadzovať veľa peňazí. Zatiaľ sa mi to darí, o čom svedčí fakt, že naša strešná zamestnávateľská organizácia, Republiková únia zamestnávateľov, vynakladá len na členstvá v rôznych medzinárodných organizáciách viac ako 10 % jej rozpočtu. Táto investícia však priniesla ovocie v tom, že RÚZ je dnes medzinárodne najlepšie ukotvená podnikateľská organizácia na Slovensku. Je zastúpená a aktívne vystupuje nielen prostredníctvom BIACu pri OECD, ale cez členstvo v BusinessEurope pri EÚ a cez členstvo v IOE, Medzinárodnej organizácii zamestnávateľov, pri MOP, Medzinárodnej organizácii práce v Ženeve.

Ako predstaviteľ podnikateľskej sféry viete najlepšie posúdiť aktivity štátnej správy, konkrétne relevantných rezortov, smerujúce k zlepšeniu podnikateľského prostredia. Je podľa Vás aktuálna regulačná politika v SR dostačujúca a kde vidíte hlavné možnosti zlepšenia ďalšej spolupráce medzi štátnou sférou na Slovensku a podnikateľskými združeniami?

Bohužiaľ, ak by sme hodnotili kvalitu regulačnej politiky a celkove legislatívneho rámca pre podnikanie na Slovensku tak ako ho na svojich pleciach cítia naše členské firmy, museli by sme konštatovať, že sa nachádzame niekde na chvoste rebríčka OECD. Zoberme si len proces schvaľovania legislatívy. V súčasnosti hrubé nedostatky vykazujú všetky tri jeho fázy: nielen pripomienkové konanie, ale aj fáza pred začatím pripomienkového konania a taktiež fáza po jeho skončení. Pripomienkové konanie je formálne prístupné celej širokej verejnosti, prakticky každému. Pretrvávajúcim vážnym problémom je však príliš časté a neopodstatnené zneužívanie inštitútu skráteneho pripomienkového konania a buď žiadne alebo len formálne doložky vplyvov. Pred začatím pripomienkového konania je hlavným problémom to, že sa štandardne nevypracovávajú legislatívne zámery, nehovoriac o doložkách vplyvu týchto zámerov. No a po ukončení pripomienkovania prichádza najkritickejšia fáza, keď návrhy zákonov v parlamente často zásadným spôsobom modifikujú poslancové návrhy, opäť bez akýchkoľvek doložiek vplyvov, premnožené sú tzv. nepriame novely, ktoré zneprehľadňujú celý legislatívny rámec, atď. Len veľmi pomaly sa do života dostávajú zlepšenia, ktoré sú v mnohých krajinách samozrejmosťou. Ale verím, že keď v našom úsilí vytrváme, ľady sa konečne pohnú, aby sa zlepšenie legislatívneho a regulačného rámca stalo najvyššou prioritou vlády a následne celého verejného sektora, ktorý súrne potrebuje čo najrýchlejšie prekonať svoju zahľadenosť do seba, prejsť zásadnou reformou, zmenou mentálneho nastavenia, otvoriť sa inováciám. Lepšie fungovanie verejného sektora a dôraz na kvalitu služieb, ktoré poskytuje nielen občanom, ale aj podnikateľom, by sa následne malo prejavovať aj vo zvýšenej kvalite konzultačného procesu s podnikateľskou sférou.

Pre SR ako členskú krajinu OECD vyplývajú viaceré povinnosti zamerané práve na reguláciu podnikateľského prostredia, či presadzovanie pravidiel zodpovedného riadenia podnikov – ide napr. o usmernenia k nadnárodným podnikom (MNE Guidelines), či usmernenia pre zodpovedné podnikové správanie (Responsible Business Conduct). Tieto si vyžadujú určité podnikateľské správanie, dodržiavanie určitých hodnôt, ľudských práv a pod. Ako vidíte uplatňovanie týchto pravidiel na Slovensku práve z pohľadu podnikateľskej sféry?

Odpoveď na túto otázku čiastočne súvisí s predchádzajúcou otázkou. Už roky v slovenskom podnikateľskom prostredí vyvoláva obavy napr. téma tzv. trestnej zodpovednosti právnických osôb. Z pohľadu OECD Slovensko v tejto veci stále patrí ku krajinám, ktorú túto problematiku legislatívne upravili neuspokojivo. Z pohľadu slovenských firiem to však vyzerať úplne inak. Neobávajú sa zodpovednosti. Ale obávajú sa, že môžu byť zneužitú také inštitúty ako je trest zániku právnickej osoby, čo je akýsi trest smrti pre firmy. A treba povedať, že sa im nemožno čudovať. Tieto obavy sa môžu ukázať ako opodstatnené, keď slovenské podnikateľské prostredie zostane aj naďalej nepredvídateľné, keď kolujú chýry o kupovaní rozhodnutí súdov, a keď politici menia zákony lusknutím prsta hneď po tom, čo sa im z nejakého dôvodu znepestia. Cesta k lepšiemu dodržiavaniu princípov OECD tak vedie najmä cez zásadné skvalitnenie fungovania právneho štátu u nás.

Dávame do pozornosti

2. - 3. júna 2015	Fórum OECD 2015, Paríž
3. – 4. júna 2015	Ministerské zasadnutie Rady OECD (MCM 2015), Paríž
6. júna 2015	World Wide Views on Climate and Energy vo viac než 100 mestách po celom svete (http://climateandenergy.wwwviews.org)
10.-11. júna 2015	Zasadnutie Riadiaceho výboru IEA, Paríž
16. júna 2015	Deň Ukrajiny v OECD, Paríž
18.-19. júna 2015	Global Forum on Responsible Business Conduct, Paríž
19.-21. júna 2015	Global Security Forum GLOBSEC 2015, Bratislava
25. júna 2015	Spoločná tlačová konferencia OECD -FAO pri príležitosti zverejnenia Poľnohospodárskeho výhľadu 2015-2024, Paríž
28. - 30. júna 2015	Neformálne stretnutie ministrov pre rozvojovú pomoc (<i>Tidewater</i>), Oegstgeest, Holandsko
1. – 3. júla 2015	ITD Global Conference on Tax and the Environment, Paríž

Hodnotiaci dotazník k dvojmesačníku „OECD v skratke“

Na webovej stránke našej misie, v časti, kde nájdete archív dvojmesačníkov, sme zverejnili krátky hodnotiaci formulár, ktorým sa môžete vyjadriť k nášmu časopisu. Keďže spätná väzba od vás je pre nás dôležitá, každá rada, námiet, pripomienka, upozornenie sú pre nás inšpiráciou k ďalšiemu skvalitňovaniu nášho časopisu tak, aby sme našou prácou boli užitoční pre tú vašu. Poteší nás, ak si nájdete čas a pošlete nám vyplnený dotazník s vašim hodnotením na adresu oe.cd.paris@mzv.sk.

Autorský tím – kolektív stálej misie:

Ingrid Brocková – veľvyslankyňa, Peter Spišiak, Adriana Váňová, Judita Vanková, Matej Dostál, Andrea Brezanová, Mariana Pažinková

Edičné spracovanie: Peter Spišiak

© Ak pri fotografiách v tejto publikácii nie je označený zdroj, podliehajú autorským právam OECD nepredajné, distribuované elektronicky (uzávierka aktuálneho čísla – 14.5.2015)

Kontakt: Stála misia Slovenskej republiky pri OECD

Tel: 0033 1 56 26 50 90

oe.cd.paris@mzv.sk

<http://www.mzv.sk/oe.cdpariz>

www.oecd.org

Členské krajiny OECD (rok vstupu do organizácie): Austrália (1971), Belgicko (1961), Česká republika (1995), Čile (2010), Dánsko (1961), Estónsko (2010), Fínsko (1969), Francúzsko (1961), Grécko (1961), Holandsko (1961), Island (1961), Izrael (2010), Írsko (1961), Japonsko (1964), Južná Kórea (1996), Kanada (1961), Luxembursko (1961), Maďarsko (1996), Mexiko (1994), Nemecko (1961), Nový Zéland (1973), Nórsko (1961), Poľsko (1996), Portugalsko (1961), Rakúsko (1961), Slovensko (2000), Slovinsko (2010), Spojené kráľovstvo (1961), Španielsko (1961), Švajčiarsko (1961), Švédsko (1961), Taliansko (1962), Turecko (1961), USA (1961).